

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

SJKSKÖTERSKOR MOT TOBAK (SMT)

Föreningen utgör exempel på sjuksköterskans hälsofrämjande arbete. WHO slår fast att det är den profession som har störst möjlighet att påverka utvecklingen till en god hälsa hos befolkningen och att uppnå målen i Agenda 2030 med en hållbar utveckling. Tobaksbruk är fortsatt den största riskfaktorn för ohälsa i Sverige. Vikten av utbildning och att sprida kunskap om tobak till våra kolleger är vårt syfte och gemensamt med våra professionsorganisationer och samarbetspartners har vi under året genomfört följande:

STYRELSEMÖTEN, DIGITALA

Sjuksköterskor mot Tobaks (SMT) styrelse har under år 2023 haft 10 styrelsemöten.

ÅRSMÖTE 31 MARS, GÖTEBORG

Ordförande för mötet var Agneta Alderstig från föreningen VISIR. Valberedningen förslag om omval av hela styrelsen för fortsatt kontinuitet i styrelsearbetet godkändes av stämman. Mona Wahlgren valdes enhälligt till ordförande ytterligare ett år.

MEDLEMMAR

Medlemsantalet i föreningen uppgick i december 2023 till 527 stycken. Utskick via brev eller mejl görs kontinuerligt under året till medlemmarna, innehållande information om föreningens aktiviteter, nyheter och inbjudningar till webinarium. Medlemskapet kostar 100 kronor/år.

STUDIEDAG

"Nikotinet bygger om hjärnan" den 31 mars i samband med årsmötet på Sahlgrenska sjukhuset, Göteborg där 30-tal personer deltog. Föreläsare var Louise Adermark (Göteborgs universitet), Yvonne Bergmark Bröske (SMT), Agneta Alderstig (VISIR) och Bitte Jakobsson (SMT).

WEBBINARIUM

Ett digitalt webinarium *"Hur påverkar nikotin beteendet"* genomfördes under hösten, den 23 november. Cirka 70-tal personer deltog och fick lyssna till tandhygienist Johanna Reuterving Smajic (TMT), kommunikatör Cecilia Elander (Tobaksfakta) och docent Louise Adermark (Göteborgs universitet).

NÄTVERKSTRÄFF FÖR DIPLOMUTBILDARE 24 OKTOBER

Medarrangörer och deltagare i nationellt möte för diplomerade tobaksavvänjare deltog digitalt. På programmet fanns information om nya nikotinprodukter, nya läkemedel för rökavvänjning, rapport från Europakonferensen (ECTO) samt diskussion om handledarrollen.

SMEDJANS VÄNNER MÖTEN 2 FEBRUARI, 16 MAJ, 12 SEPTEMBER OCH 28 NOVEMBER, Digitala möten med samtliga medlemsorganisationer i Tobaksfakta, däribland SmT, bjuds in till samverkansmöte fyra gånger per år. Fokus på samarbete i tobaksfrågan och bevakning av nationella åtgärder för att minska tobaksbruket och insatser för att påverka politiken på området.

KAMPANJGRUPPEN FÖR LAGAR FÖR ALLA BARNS FRAMTID

Digital medverkan i samverkansmöten under året har omfattat planering och genomförande av kampanjen #lagarforallabarnsframtid. [Om kampanjen - Lagar för alla barns framtid \(lagarforallabarnsframtid.se\)](#)

REDAKTIONS FÖR NYHETSBRÄV

Digital representation för samtliga fem föreningar i Yrkesföreningar mot Tobak som planerar gemensamt innehåll i nyhetsbrev tillsammans med kommunikatör som skickas regelbundet ut till alla medlemmar.

NATIONELLA KONFERENSER

DISTRIKTSSKÖTERSLEDAREN KONFERENS DEN 13 OKTOBER, STOCKHOLM

Lena Lundh deltog från styrelsen och föreläste om ”Tobak eller nikotin” nyheter för ca 200 distriktssköterskor.

ALMEDALSVECKAN 2023, SEMINARIUM DEN 30 JULI

Från styrelsen deltog Mona Wahlgren, ordförande och Ann Post, vice ordförande under seminariet som hade temat ” Preventiv vård – en ödesfråga för Sverige? Arrangör: Novir, Noviral Sweden AB.

Frågeställningar som: Hur kan preventiva åtgärder inom hälso- och sjukvård minska kostnader för behandling av sjukdomar? Hur kan vi öka medvetenheten hos allmänheten för att dra nytta av preventiv vård?

INTERNATIONELLA KONFERENSER

MATERIAL EUROPEAN CONFERENCE ON TOBACCO OR HEALTH DEN 26-28 APRIL, MADRID, SPANIEN

Poster med presentation av SmT:s material (fickminnen) var inskickad och accepterad. Sofia Shakibi presenterade postern och fick en del frågor och kontakter. Vidare deltog Lena Lundh och Ann Post på konferensen vars deltagande inte finansierades av SmT.

EUROPEAN NETWORK FOR SMOKING AND TOBACCO PREVENTION (ENSP) KONFERENS DEN 10-11 OKTOBER, FLORENS, ITALIEN

Från styrelsen genomförde Yvonne Bergmark Bröske tillsammans med Chris Rustler från Tyskland ett seminarium med titeln ” EU Coalition of nurses and healthcare professional against tobacco and nicotine products” med fokus på “Nurses role in tobacco prevention”. Dessutom fördes diskussioner hur det fortsatta europeiska samarbetet mellan sjuksköterskor och barnmorskor ska genomföras.

AKTIVITETER

MATERIAL

Föreningen har sedan några år tagit fram ”fickminnen”, små kort i fickformat, som ska vara enkla att använda och påminna om de viktigaste delarna i det professionella samtal med personer som behöver stöd i och/eller förebygga tobaksbruk. De omfattar: Tobaksavvänjning i praktiken, Motiverande samtal – generell och skola, Läkemedel vid nikotinberoende samt TTQ bedömningsformulär. Korten finns både med svensk och engelsk text. De har blivit populära och efterfrågas så uppdatering och nytryck görs kontinuerligt. Dessa sprids också i samband med utbildningar/konferenser där föreningen är engagerad.

HEMSIDAN

Hemsidan ansvarar och uppdateras regelbundet av en styrelsemedlem i föreningen. Här visas kalendarium, föreningens aktiviteter, material och länkar till mer information i tobaksfrågan. En sida på engelska finns mot bakgrund av samverkan med europeiska samarbetspartners och internationella kontakter. Marknadsföring och anmälan till föreningens webinarium har ökat trafiken till hemsidan. Adress: <https://sjuuskoterskormottobak.com/>

**TOBACCO RÖKFRITT
ENDGAME SVERIGE
2025**

TOBACCO ENDGAME, RÖKFRITT SVERIGE 2025

Föreningen deltar i den nationella ledningsgruppen för målet om Tobacco Endgame inom frivilligorganisationerna. Arbetet under 2023 har omfattat seminarier kring WHO:s tobaksfria dag den 31 maj samt Tobaksfria veckan v47 med olika aspekter på tobaksfrågan. Föreningen har undertecknat flera debattartiklar och support till systerorganisationer. I ledningsgruppen med månadsvisa möten deltar föreningen med en representant. Under året har ett tillkännagivande om framtida strategier och mål för ett nikotin- och tobaksfritt samhälle påbörjats och en deklARATION publicerats om att en skademinskning så kallad ”harm reduktion” inte är en lösning på tobaksproblemet.

SAMARBETSPARTNERS

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN - FOHM

Sedan föreningen bildades 1992 har dåvarande Folkhälsoinstitutet och nuvarande Folkhälsomyndigheten varit föreningens viktigaste bidragsgivare. Genom organisationsbidrag och verksamhetsbidrag har kunskapen om tobak och tobaksavvänjning kunnat förmedlas till vår profession. Myndighetens rapporter och konferenser är också viktiga kunskapskällor för föreningens arbete.

VÅRDFÖRBUNDET - VF

Som riksförening i VF är samarbetet gott. Föreningen är remissinstans och sakkunnig för förbundet i frågor rörande tobak. Föreningen har täta kontakter med förbundets styrelse. Under året har kontakt tagit med Vårdförbundet student och planering av ett gemensamt seminarium. Vårdfokus, förbundets medlemstidning har uppmärksammat vårt arbete i flera artiklar och annonsering av våra webinarier har nått medlemmarna.

SVENSK SJUKSKÖTERSKEFÖRENING – SSF

Som sektion inom SSF har styrelsens ledamöter och ordförande kommunicerat tobaksfrågan med SSF vid möten och föreläsningar.

SKOLHÄLSOVÅRDEN

En skolsköterska i styrelsen är föreningens representant i skol- och ungdomsfrågor. Genom samverkan med Skolsköterskeföreningen kan information förmedlas till en viktig målgrupp.

RIKSFÖRBUNDET KONTRAKTSMETODEN

Vår styrelsemedlem som är skolsköterska är också ordförande i Riksförbundet Kontraktsmetoden som arbetar för att ungdomar ska ges en möjlighet att göra smarta val som att välja bort tobak, alkohol och andra droger. Då ett stort antal skolor använder någon form av kontraktsmetod innebär det att vi har lätt att nå skolsköterskor till våra utbildningsdagar och webinarier samt att vi har fortlöpande kontakt med skolsköterskor.

PROJEKT

SAMVERKANSPROJEKT ”LAGAR FÖR ALLA BARNNS FRAMTID”

Kampanjen ”Lagar för alla barns framtid” lanserades i april 2021 vid ett webinarium. I projektet ska vi tillsammans arbeta för att skapa opinion för en mer effektiv tobakspolitik, och motivera politiker att ta beslut som skyddar befolkningen mot tobaksindustrin och förhindrar värvning av nya konsumenter. Publicering av filmer och inlägg/annonser i traditionella och sociala medier ska målgrupperna (politiker, föräldrar, unga vuxna) nås med budskapet. På tobaksfria dagen den 31 maj genomfördes bland annat på Medborgarplatsen i Stockholm Silent Disco och flashmob för ungas rätt att slippa nikotinberoende.

DIPLOMERING AV TOBAKSAVVÄNJARE ENLIGT STANDARD FÖR YRKESFÖRENINGAR MOT TOBAK

En arbetsgrupp med representanter för sjuksköterskor (SmT), psykologer (PmT), tandvård (TmT) och läkare mot tobak (LmT) utvärderar och följer upp utbildningskrav för certifiering av nya utbildare i tobaksavvänjning. En inventering av antalet diplomerade i landet, studiedag för utbildare samt revidering av certifieringen har gjorts. Den 18 oktober arrangerades en nätverksträff för diplomutbildare i tobaksavvänjning, som är obligatorisk, med syfte att behålla hög kvalitet på utbildningarna. Nya utbildare inom tobaksavvänjning kan ansöka om certifiering via YMT kansliet.

TOBAKSFRIA DAGEN 31 MAJ

Årets tema från WHO för tobaksfria dagen den 31 maj var ” Vi behöver mat och inte tobak”.

SAMMANFATTNING

Nya mötesformer i form av digitala webinarium har fallit väl ut under året och visat att flera sjuksköterskor haft möjlighet att delta. De personliga mötesformerna berikar allra mest när möjlighet till direkt dialog med både föreläsare och deltagare genererar till utvecklingsarbete på hemmaplan. Därmed är båda formerna för att utbilda och informera lika viktiga.

Tobacco Endgame Rökfritt Sverige 2025 är på väg mot målet med fortsatt nedgång i daglig rökning. De sociala skillnaderna är dock en utmaning där vår profession är viktig i att erbjuda stöd och hjälp till de som vill sluta – vilket de flesta rökare önskar. Ett orosmoment är nya nikotinprodukter som lanseras av tobaksindustrin. Utan reglering i tobakslagen har marknadsföringen nått ungdomar, särskilt flickor som ökat sin snusning dramatiskt i senaste mätningen. Kampanjen #lagarforallabarnsframtid har ett viktigt budskap till alla vuxna, inte minst politiker för att förhindra att ett nikotinberoende grundläggs i unga år. Ett beroende som ökar risken för ingång till andra droger.

Samverkan med övriga yrkesföreningar mot tobak har under året varit intensiv liksom med Tobaksfaktas medlemsorganisationer. Det finns en energi som smittar och ger tillfredställelse vilket är en god grund för motivation i det ideella arbetet!

Till sist vill vi särskilt nämna kanslist Marianne Roos och kanslichef Lena Sjöberg på YmT-kansliet för både praktiskt och personligt stöd i arbetet. Tack!

Sjuksköterskor mot Tobaks styrelse under år 2023

Mona Wahlgren
Ordförande (Gotland)

Ann Post
Vice ordförande (Stockholm)

Lena Lundh
Sekreterare (Stockholm)

Susann Holm
Kassör (Skåne)

Yvonne Bergmark Bröske
Ledamot (Halland)

Mona Ringbjer
Ledamot (Norrbotten)

Elisabeth Jacobsson
Ledamot (Skåne)

Sofia Shakibi
Ledamot (Stockholm)